

Betalningsansvaret för underårigas avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2009/10:88 Betalningsansvaret för underårigas avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslås en ändring i förtydligande syfte i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) med innebörd att landsting och kommuner får ta ut avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök. Genom ändringar i hälso- och sjukvårdslagen, tandvårdslagen (1985:125), lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning och lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik klagörs att sådana avgifter och avgifter för utförd vård ska tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år när vården ges eller när han eller hon uteblir från ett avtalat besök. Om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av den underårige. Därutöver föreslås följdändringar i vissa lagar.

Utskottet välkomnar och ställer sig bakom regeringens förslag till lagändringar. Barns skuldsättning bör på alla sätt motverkas eftersom det leder till problem när barnet blir myndigt. Det är därför angeläget att barn inte skuldsätts för avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården på grund av att föräldrarna underlåter att betala avgifterna.

Utskottet föreslår en redaktionell rättelse när det gäller regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juni 2010.

I betänkandet behandlas också två motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2009.

Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation (v).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Betalningsansvaret för underårigas avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården	5
Propositionen	5
Motioner från allmänna motionstiden 2009	8
Utskottets ställningstagande	8
Reservation	10
Avskrivning av barns skulder, punkt 2 (v)	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Betalningsansvaret för underårigas avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården**

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763),
2. lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125),
3. lag om ändring i lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård,
4. lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning,
5. lag om ändring i lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik,
6. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453), med den ändringen att SFS-numret i ingressen ska vara (2001:453),
7. lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:88 och avslår motion 2009/10:So213 av Ann-Christin Ahlberg (s).

2. **Avskrivning av barns skulder**

Riksdagen avslår motion

2009/10:C276 av Egon Frid m.fl. (v) yrkande 25.

Reservation (v)

Stockholm den 11 mars 2010

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Ylva Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Magdalena Andersson (m), Christer Engelhardt (s), Marianne Kierkemann (m), Lars U Granberg (s), Barbro Westerholm (fp), Jan R Andersson (m), Lennart Axelsson (s), Anders Andersson (kd), Elina Linna (v), Catharina Bråkenhielm (s), Maria Kornevik Jakobsson (c), Thomas Nihlén (mp), Finn Bengtsson (m) och Ann Arleklo (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2009/10:88 Betalningsansvaret för underårigas avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2. En del av lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen. I betänkandet behandlas två motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2009. Motionsyrkandena finns i bilaga 1.

Utskottet tar i ärendet initiativ till en redaktionell rättelse när det gäller regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453). Anledningen till initiativet är att SFS-numret i ingressen har blivit felaktigt återgivet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en ändring i förtydligande syfte i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) med innebörd att landsting och kommuner får ta ut avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök. Genom ändringar i hälso- och sjukvårdslagen, tandvårdslagen (1985:125), lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning och lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik klargörs att sådana avgifter och avgifter för utförd vård ska tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år när vården ges eller när han eller hon uteblir från ett avtalat besök. Om det finns flera förmyndare svarar de solidariskt för avgiften. Om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av den underårige.

Regeringen föreslår följdändringar i lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård, socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juni 2010.

Utskottets överväganden

Betalningsansvaret för underårigas avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125), lag om ändring i lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård, lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdersättning, lag om ändring i lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik, lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453), med den ändringen att SFS-numret i ingressen ska vara (2001:453), samt lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. Riksdagen avslår motionsyrkanden om översyn av frågan om barns skulder för obetalda vårdavgifter och avskrivning av barns skulder.

Jämför reservation (v).

Propositionen

Avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök

Enligt 26 § första stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) får vårdavgifter tas ut av patienter enligt grunder som landstinget eller kommunen bestämmer. Med stöd av denna bestämmelse tar landstingen sedan länge ut avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök inom hälso- och sjukvården.

Föräldrarnas ansvar

För landstingen är det viktigt att kunna ta ut avgifter inom vården även när patienterna är underåriga, till viss del av finansieringsskäl men främst på grund av de styrmöjligheter som vårdavgifterna ger.

Regeringen anser samtidigt att det är angeläget att barn inte skuldsätts för avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården på grund av att föräldrarna underlåter att betala avgifterna. Barns skuldsättning bör på alla sätt motverkas eftersom det leder till problem när barnet blir myndigt. Skulderna kan resultera i inkassokrav, indrivning och betalningsanmärkningar, vilket i sin tur gör det svårt att exempelvis få lägenhetskontrakt, telefonabonnemang, lån på banken och vissa arbeten. Barn måste därför i möjligaste mån kunna gå in i vuxenlivet utan skulder.

De rättsliga grunderna för krav på vårdavgifter och avgifter med anledning av att avtalade besök inom vården ställs in finns i 26 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), förkortad HSL, 15 a § tandvårdslagen (1985:125), 22 och 25 §§ lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning, förkortad LOL, samt 22 och 24 §§ lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik, förkortad LOS. Där stadgas att avgifter får tas ut av patienter. En bokstavstolkning av lagstiftningen leder därmed till att det är patienten som är gäldenär, dvs. betalningsansvarig för avgifterna, oavsett om patienten är underårig eller vuxen.

Särskilt när det gäller yngre barn som inte kan få sjukvård utan vårdnadshavarens och/eller förmyndarens samtycke och där förmyndaren rättshandlar för barnets räkning, t.ex. genom att boka ett läkarbesök, råder det dock inom doktrinen olika meningar om huruvida den underårige är att betrakta som gäldenär även i dessa fall. Det har gjorts gällande att kostnaden för vården omfattas av föräldrarnas vårdnadsansvar. Regeringens uppfattning är att det oklara rättsläget utgör ytterligare ett argument för lagändringar som klargör vad som ska gälla.

Utgångspunkten såväl i svensk lag som i barnkonventionen är att det är föräldrarna som har huvudansvaret för sina barn och är de som i första hand ska se till att barnets behov av omvårdnad, trygghet och god fostran tillgodoses. Vårdnadshavarens ansvar för den omyndige enligt föräldrabalken inrymmer bl.a. ansvaret för den omyndiges hälsa och välmående och således att den omyndige får den vård som kan krävas. Förmyndaren har ett ekonomiskt underhållsansvar för den omyndige. Vanligtvis är förmyndarna och vårdnadshavarna samma personer, dvs. föräldrarna till barnet.

Regeringen anser att HSL, tandvårdslagen, LOL och LOS bör ändras på så sätt att det klargörs att om en patient är underårig ska barnets förmyndare vara betalningsansvariga för de avgifter som uppkommer när ett barn får vård eller uteblir från ett avtalat besök. Betalningsansvaret bör vara solidariskt, dvs. fordringsägaren ska kunna rikta krav på betalning av hela beloppet mot vem som helst av förmyndarna.

Vid särskilda skäl får avgift tas ut av den underårige

Normalt medför en reglering som den föreslagna, som får till följd att barnets vårdbesök leder till att ett krav riktas mot förmyndarna, inte några problem i fråga om sekretess eller tystnadsplikt. I allmänhet är ju föräldrarna medvetna om att barnet besöker vården. När det gäller äldre barn kan de dock i vissa fall få vård utan vårdnadshavarens samtycke. Det är regeringens uppfattning att det måste vara möjligt att göra undantag från regeln att det är förmyndaren som är betalningsansvarig för barnets avgifter. Om exempelvis en 17-årig flicka själv bokar en tid hos en gynekolog för att få p-piller utskrivna, men uteblir från besöket, är det rimligt att vårdgivaren kan ställa krav på betalning av avgiften till flickan själv. Risken är annars att man bryter mot offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Enligt 25 kap. 1 § OSL gäller sekretess inom hälso- och sjukvården för uppgift om enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men.

När det gäller barn har vårdnadshavaren som huvudregel rätt att ta del av t.ex. journaluppgifter. Av 12 kap. 3 § OSL följer att sekretess inte gäller till skydd för en underårig i förhållande till vårdnadshavaren i den utsträckning vårdnadshavaren enligt 6 kap. 11 § föräldrabalken har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör den underåriges personliga angelägenheter. Sekretess gäller dock mot vårdnadshavaren bl.a. om det kan antas att den underåriga lider betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavaren (12 kap. 3 § första stycket 1). Detta gäller oberoende av barnets ålder och mognad, alltså även när det rör sig om yngre barn. Det krävs enligt bestämmelsen att det men som kan befaras vid utlämnande ska vara betydande, t.ex. genom att barnet kan skadas allvarligt psykiskt, fysiskt eller på annat sätt om uppgiften lämnas.

Enligt 6 kap. 11 § föräldrabalken har en vårdnadshavare rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter. Vårdnadshavaren ska i takt med barnets stigande ålder och utveckling ta allt större hänsyn till barnets synpunkter och önskemål. I förarbetena till 14 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100), proposition 1979/80:2 del A s. 330, angavs att om en omyndig, som är i besittning av viss mognad och omdömesförmåga, själv har lämnat sekretessbelagda uppgifter till t.ex. en läkare torde vårdnadshavaren inte kunna göra anspråk på att få kännedom om uppgifterna utan samtycke från den unge. Detta kommer nu till uttryck i 12 kap. 3 § första stycket OSL.

Regler om tystnadsplikt för hälso- och sjukvårdspersonal inom den enskilda hälso- och sjukvården (inklusive tandvården) finns i 2 kap. 8 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Innebörden av denna bestämmelse är att patienter har samma sekretessskydd oberoende av om vården ges i allmän eller enskild vårdverksamhet.

Sekretessbestämmelserna har betydelse för hur fakturor, påminnelser och krav kan framställas. Det är således nödvändigt att i dessa fall kunna göra undantag från huvudregeln att förmyndaren ska vara betalningsansvarig för avgifter inom vården. Undantag bör även kunna göras exempelvis där det ur sekretesssynpunkt inte finns några hinder mot att ställa kravet mot förmyndarna men där den unge uttryckligen anger att han eller hon vill betala avgiften själv. Ett annat exempel kan vara att den underåriga har eget hushåll. Regeringen föreslår därför att det ska finnas en bestämmelse om att avgifter får tas ut av den underåriga om det finns särskilda skäl.

Regeringen anser vidare att det bör tas fram riktlinjer eller rutiner för de aktörer som debiterar avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården, så att de agerar på liknande sätt vid bedömningen av vad som ska anses vara särskilda skäl.

Förslagen rörande betalningsansvaret för underårigas avgifter föranleder förslag på följändringar i lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård, socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

Övergångsbestämmelser

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2010.

Enligt övergångsbestämmelserna gäller de nya bestämmelserna inte avgifter för vilka betalningsskyldighet uppkommit före ikraftträdandet. Som skäl anger regeringen att betalningsansvaret av rättssäkerhetsskäl inte kan överföras till förmyndarna retroaktivt.

Motioner från allmänna motionstiden 2009

I motion 2009/10:So213 av Ann-Christin Ahlberg (s) begärs ett tillkännagivande om att se över frågan om barn som får skulder för obetalda vårdavgifter.

I motion 2009/10:C276 av Egon Frid m.fl. (v) yrkande 25 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta upp förhandlingar med Sveriges Kommuner och Landsting i syfte att alla kommuner, landsting och regioner avskriver skulder till barn för att förhindra att barn ärver skulder när de fyller 18 år. Förutom en ny lagstiftning där det tydligt framgår att det är vårdnadshavaren som är ansvarig för avgifter för barns och ungdomars vård, anser motionärerna att det är nödvändigt att lösa de skulder som i dag redan uppkommit eftersom lagstiftning inte verkar retroaktivt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar de föreslagna lagändringarna. I likhet med regeringen anser utskottet att barns skuldsättning på alla sätt bör motverkas eftersom det leder till problem när barnet blir myndigt. Skulderna kan resultera i inkassokrav, indrivning och betalningsanmärkningar, vilket i sin tur gör det svårt att exempelvis få lägenhetskontrakt, telefonabonnemang, lån på banken och vissa arbeten. Barn måste därför i möjligaste mån kunna gå in i vuxenlivet utan skulder. Det är därför angeläget att barn inte skuldsätts för avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården på grund av att föräldrarna underlåter att betala avgifterna.

De föreslagna lagändringarna medför att vårdavgifter och avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök ska tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år. Utskottet delar regeringens bedömning att det ska vara möjligt att göra undantag från huvudregeln att förmyndaren är betalningsansvarig för den underåriges avgifter. Avgiften ska således kunna tas ut av den underårige om det finns särskilda skäl.

Utskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125), lag om ändring i lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård, lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning, lag om ändring i lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik, lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453), dock med en redaktionell rättelse, samt lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

Motion 2009/10:So213 (s) får, genom de föreslagna lagändringarna, anses tillgodosedd och avstyrks.

Utskottet anser inte att riksdagen bör ta något initiativ med anledning av motion 2009/10:C276 (v) yrkande 25. Motionsyrkandet avstyrks.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Avskrivning av barns skulder, punkt 2 (v)

av Elina Linna (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:C276 av Egon Frid m.fl. (v) yrkande 25.

Ställningstagande

Jag anser att det förutom en ny lagstiftning där det tydligt framgår att det är vårdnadshavaren som är ansvarig för avgifter för barns och ungdomars vård, är nödvändigt att lösa de skulder som i dag redan uppkommit, eftersom lagstiftning inte verkar retroaktivt.

Jag anser att inga barn ska behöva påbörja sitt vuxna liv med skulder. Ofta känner barn inte till att de har en skuld förrän de fyller 18 år. De går då ut i vuxenlivet med en dålig ekonomi från start. Regeringen bör ta upp förhandlingar med Sveriges Kommuner och Landsting i syfte att alla kommuner, landsting och regioner avskriver skulder till barn för att förhindra att barn ärver skulder när de fyller 18 år.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2009/10:88 Betalningsansvaret för underårigas avgifter inom hälso- och sjukvården och tandvården:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763),
2. lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125),
3. lag om ändring i lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård,
4. lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning,
5. lag om ändring i lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik,
6. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453),
7. lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:C276 av Egon Frid m.fl. (v):

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta upp förhandlingar med Sveriges Kommuner och Landsting i syfte att alla kommuner, landsting och regioner avskriver skulder till barn för att förhindra att barn ärver skulder när de fyller 18 år.

2009/10:So213 av Ann-Christin Ahlberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över frågan om barn som får skulder för obetalda vårdavgifter.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

Härigenom föreskrivs att 26 § samt rubriken närmast före 26 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Vårdavgifter**Avgifter**

Av patienter får vårdavgifter tas ut enligt grunder som landstinget eller kommunen bestämmer, i den mån inte annat är särskilt föreskrivet. Patienter som är bosatta inom landstinget respektive kommunen, liksom patienter som avses i 3 c §, *skall* därvid behandlas lika. Landstinget får dock för sluten vård fastställa avgiftsnivåer i olika inkomstintervall och besluta om vilka regler om nedsättning av avgiften som *skall* gälla. Högsta avgiftsbelopp för sluten vård är 80 kronor för varje vård dag.

26 §²

Av patienter får vårdavgifter och avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök tas ut enligt grunder som landstinget eller kommunen bestämmer, i den mån inte annat är särskilt föreskrivet. Patienter som är bosatta inom landstinget respektive kommunen, liksom patienter som avses i 3 c §, *ska* därvid behandlas lika. Landstinget får dock för sluten vård fastställa avgiftsnivåer i olika inkomstintervall och besluta om vilka regler om nedsättning av avgiften som *ska* gälla. Högsta avgiftsbelopp för sluten vård är 80 kronor för varje vård dag.

Avgiften tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år när

1. vården ges, eller

2. han eller hon uteblir från ett avtalat besök.

Om det finns flera förmyndare svarar de solidariskt för avgiften.

Om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av den underårige.

Endast kommunen får ta ut vårdavgifter för sådan långtidssjukvård som den har betalningsansvar för enligt 2 § lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård.

¹ Lagen omtryckt 1992:567.

² Senaste lydelse 2003:194.

Avgifter för vård enligt 18 §, för förbrukningsartiklar enligt 18 c § eller för sådan långtidssjukvård som en kommun har betalningsansvar för enligt 2 § lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård får, tillsammans med avgifter för hemtjänst och dagverksamhet enligt 8 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet. Avgifterna får dock inte uppgå till så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnads-kostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs *skall* kommunen dessutom försäkra sig om att vårdtagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Avgiftsunderlaget och förbehållsbeloppet *skall* beräknas med tillämpning av 8 kap. 3–8 §§ socialtjänstlagen.

Avgifter för vård enligt 18 §, för förbrukningsartiklar enligt 18 c § eller för sådan långtidssjukvård som en kommun har betalningsansvar för enligt 2 § lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård får, tillsammans med avgifter för hemtjänst och dagverksamhet enligt 8 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet. Avgifterna får dock inte uppgå till så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnads-kostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs *ska* kommunen dessutom försäkra sig om att vårdtagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Avgiftsunderlaget och förbehållsbeloppet *ska* beräknas med tillämpning av 8 kap. 3–8 §§ socialtjänstlagen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.
 2. De nya bestämmelserna gäller inte avgifter för vilka betalnings-skyldighet uppkommit före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125)

Härigenom föreskrivs att 15 a § tandvårdslagen (1985:125) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 a §¹

Tandvård som avses i 7 § 1 ska vara avgiftsfri för patienten. Uppkommer kostnader med anledning av att patienten uteblivit från avtalat tandvårdsbesök, får avgift tas ut av patienten enligt grunder som landstinget bestämmer. Landstinget får också ta ut avgift, om patienten på begäran ges tandvård som inte är nödvändig för att uppnå ett från odontologisk synpunkt funktionellt och utseendemässigt godtagbart resultat.

Avgiften tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år när

1. vården ges, eller

2. han eller hon uteblir från ett avtalat besök.

Om det finns flera förmyndare svarar de solidariskt för avgiften.

Om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av den underårige.

Av patienter som får tandvård som avses i 7 § 2 och 3 får landstinget ta ut vårdavgifter enligt grunder som landstingsfullmäktige bestämmer, om inte något annat är särskilt föreskrivet.

Vid tandvård som avses i 8 a § samt vid undersökning för och utförande av oralkirurgisk behandling, som kräver ett sjukhus tekniska och medicinska resurser och som inte ersätts till någon del enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, gäller bestämmelserna om *vårdavgifter* i den öppna vården enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Vid tandvård som avses i 8 a § samt vid undersökning för och utförande av oralkirurgisk behandling, som kräver ett sjukhus tekniska och medicinska resurser och som inte ersätts till någon del enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, gäller bestämmelserna om *avgifter* i den öppna vården enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Patienten ska ha rätt att välja om sådan tandbehandling som avses i 8 a § ska utföras av folktandvården eller av en enskild näringsidkare, ett bolag, eller en annan juridisk person vars vård kan berättiga till ersättning enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.

¹ Senaste lydelse 2008:149.

2. De nya bestämmelserna gäller inte avgifter för vilka betalnings-skyldighet uppkommit före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård

Härmed föreskrivs att 4 § lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Ersättning för somatisk långtidssjukvård vid en inrättning som tillhör ett landsting lämnas antingen med ett belopp som motsvarar landstingets genomsnittliga årliga självkostnad för den aktuella vårdformen eller, om landstinget och samtliga kommuner i landstinget kommer överens om det, med belopp som svarar mot olika vårdplatsers kvalitet. Beloppen omräknas årligen med hänsyn till skatteunderlagets utveckling i landstinget.

Regeringen fastställer de belopp som avses i första stycket.

En kommun och ett landsting får komma överens om att landstinget *skall* uppbära de avgifter som patienterna *skall* erlægga till kommunen enligt 26 § *andra* stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

En kommun och ett landsting får komma överens om att landstinget *ska* uppbära de avgifter som patienterna *ska* erlægga till kommunen enligt 26 § *femte* stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.

¹ Senaste lydelse 1993:49.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning ska införas en ny paragraf, 25 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 a §

Avgiften tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år när

1. vården ges, eller

2. han eller hon uteblir från ett avtalat besök.

Om det finns flera förmyndare svarar de solidariskt för avgiften.

Om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av den underårige.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.

2. De nya bestämmelserna gäller inte avgifter för vilka betalnings-skyldighet uppkommit före ikraftträdandet.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik ska införas en ny paragraf, 24 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 a §

Avgiften tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år när

- 1. vården ges, eller*
- 2. han eller hon uteblir från ett avtalat besök.*

Om det finns flera förmyndare svarar de solidariskt för avgiften.

Om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av den underårige.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.
 2. De nya bestämmelserna gäller inte avgifter för vilka betalnings-skyldighet uppkommit före ikraftträdandet.

6 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 5 §¹

Den enskildes avgifter får

1. för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 26 § tredje stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet,

2. för bostad i särskilt boende per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet.

1. för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 26 § sjätte stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet,

2. för bostad i särskilt boende per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.

¹ Senaste lydelse 2001:847.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 6 § lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §

Statligt tandvårdsstöd får inte lämnas för sådan tandvård som avses i 15 a § *tredje* stycket tandvårdslagen (1985:125).

Statligt tandvårdsstöd får inte lämnas för sådan tandvård som avses i 15 a § *sjätte* stycket tandvårdslagen (1985:125).

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.